

тренінги, конкурси, брейн-ринги між студентами, щоб зацікавити їх у вивченні української мови.

Отже, проблема популяризації української мови серед молоді є суттєвою як в усній, так і в писемній формі. Підвищення рівня володіння мовою має стати пріоритетом для майбутніх юристів, тому що мова становить фундамент професіоналізму правників. Шляхом вирішення цієї проблеми може бути проведення різних наукових та творчих заходів, які можуть зацікавити молодь у вивченні української мови.

Список використаних джерел

1. Герашенко Оксана, Ніколаєва Алла, Падалиця Маргарита, Самолисова Оксана. Проблема популяризації української мови серед молоді. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/669>.

2. Риторика в житті і діяльності юриста. URL: https://stud.com.ua/65419/ritorika/ritorika_zhitti_diyalnosti_yurista.

3. Українська мова (за професійним спрямуванням). Опорні конспекти. Офіційно-діловий стиль. URL: <https://subject.com.ua/reference/mova/professional/5.html>.

Кожан Юлія Анатоліївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Клименченко Світлана

Дмитрівна, доцент кафедри правничої

лінгвістики Національної академії

внутрішніх справ, кандидат юридичних

наук, доцент

УКРАЇНСЬКА МОВА – МОВА СУДОЧИНСТВА

«Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову. Ми повинні бути свідомі того, що мовна проблема для нас актуальна і на початку XXI століття, і якщо ми не схаменемося, то матимемо дуже невтішну перспективу», – ці слова геніальної поетеси-шістдесятниці глибоко впадають у душу та змушують серйозно замислитися над значенням нашої рідної мови для сучасного суспільства.

З покоління в покоління свідомі українці боролися за впровадження української мови як державної. Посилаючись на історію України, можна зазначити, що протягом багатьох століть українська мова зазнавала жорстоких утисків, в тому числі і в сферах державного життя. Існували суворі заборони друку літератури українською мовою, а про ведення нею діловодства можна було тільки мріяти

На сучасному етапі розвитку українського суспільства важливих обертів набирає тенденція українізації всієї діяльності державного апарату. Згідно із прийнятим 25 квітня 2019 року Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» статус української мови як єдиної державної мови передбачає

обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом [1].

Цей закон значно змінив мовну ситуацію в Україні. На нашу думку, так званий «примус» до ведення діловодства українською мовою має позитивний характер. Перш за все він впроваджує єдину для всієї країни мову ведення ділової документації, єдині юридичні терміни, які мають конкретне тлумачення, адже, наприклад, при перекладі з російської мови на українську можуть виникнути деякі непорозуміння у сприйнятті лексичного значення тих чи інших термінів.

Ми вважаємо, що статус української мови також відіграє важливу роль у здійсненні процесуальних дій органами досудового слідства та дізнання. Статтею 29 Кримінального процесуального кодексу України законодавцем передбачено, що кримінальне провадження здійснюється державною мовою, а сторона обвинувачення, слідчий суддя та суд складають процесуальні документи державною мовою [2].

Слідчі та дізнавачі повинні володіти державною мовою на високому рівні не лише тому, що Закон зобов'язує вести процесуальні документи українською мовою, а, перш за все, ще й тому, що їхня робота передбачає постійну комунікацію з різними особами.

Слід звернути увагу й на те, що українським законодавством, яке регулює діяльність органів досудового слідства та дізнання, не обмежуються права осіб, які не володіють на достатньому рівні або ж зовсім не розуміють української мови. Таким учасником процесу надається можливість залучення перекладача або сурдоперекладача, що передбачено статтею 68 КПК України.

Українське законодавство хоч і надає пріоритетне місце проведенню судочинства саме державною мовою, все ж враховує інтереси та конституційні права всіх учасників процесу. Посилаючись на підпункт «е» пункту 3 статті 6 «Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод», слід зазначити, що кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має право, якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, отримувати безоплатну допомогу перекладача [3]. Але це не змінює встановлені вимоги щодо ведення процесуальних документів лише українською мовою.

Отже, можемо зробити такі висновки:

1. Єдина мова, якою здійснюються процесуальні дії, - державна (відповідно до статті 10 Конституції України такою мовою є українська мова).

2. У всіх сферах державного життя справочинство здійснюється лише українською мовою.

3. Усі процесуальні документи органів досудового розслідування повинні бути оформлені українською мовою.

4. У випадках залучення перекладача або сурдоперекладача мова ведення процесуальних документів не змінюється.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://protocol.ua/ua/kriminalniy protsesualniy kodeks ukraїni statiya 29>.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

Козьмін Анастасія Вячеславівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Ялова Оксана
Володимирівна*, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

КУЛЬТУРА МОВИ ТА МОВЛЕННЯ ЮРИСТА

Юридична підготовка спеціаліста передбачає не лише досконале знання законів, а й високий рівень культури мовлення, який дає змогу точніше висловлювати думку, краще розуміти співрозмовника, найповніше реалізувати себе, свої здібності в обраній сфері, що разом становить основу професіоналізму. Фахова діяльність юристів значною мірою пов'язана зі спілкуванням, яке, безперечно, не обмежується тільки професійною діяльністю. Юристи спілкуються з людьми різного віку, фаху, ступеня освіченості тощо як у повсякденному житті, так і в надзвичайних ситуаціях. Відтак юрист покликаний досконало, майстерно володіти словом, уміти бути переконливим, тактовним, щоб у разі потреби уникнути небажаних суперечок та якомога швидше виконати поставлене перед ним завдання [1, с. 64].

Культура професійного мовлення – це складова професійної культури, інтегративна якість особистості, що про являється в досконалому володінні нормами літературної мови та вміннях їх правильного, точного, виразного, комунікативно доцільного застосування в процесі передавання своєї думки у фаховому писемному та усному спілкуванні, позитивному особистісному ставленні фахівця до мовленнєвої діяльності як складової успішної професійної самореалізації [2].

Професійна діяльність юриста будь-якої спеціалізації пов'язана з інтенсивним мовним спілкуванням і тому вимагає вміння будувати ефективні монологи і діалоги, знаходити доречне юридичне висловлювання. Недостатність мовної компетенції помітно знижує рейтинг юриста як фахівця, позбавляючи його професійної перспективи. Як правило, від якості мови юриста залежить результат